

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lv dovici || De Ponte Vallis-|| Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-|| libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Auaritiæ Principum damna.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39637

Tract. 1. c. 9.

S. Tho. 2. 2.

q. 2. ar. 6.

S. 10.

Ne sint pro
digales.

2. 2. q. 119.

a. 1. ad 3.

n. 2. ad 1.

[Eph. 1. 4.

Superbiam

Et luxuriam

deiciunt.

m. l. 2. 15.

1.

m. Mat. 4. 9.

Iniustitia.

Avaritia.

2. 2. q. 119. n.

1. 7.

tibus possent distribui. Ut Principes, ac diuites omnes intelligat. quam larga manu deceat eos distribuere, quæ habent, sicut supra est dictum: & simul, quod non debeant frustra abijcere, quæ illis superflua sunt, sed seruare, ut alio tempore distribuant, in quo, quod nunc superest, erit necessarium. Ex quo intelligitur, ijs, qui liberales se esse gloriantur & magnificos, curandum esse in suis sumptibus & expensis non incidere in extremum prodigalitatæ, quæ solet aliàs propria esse possidentium multas diuitias, sine dono sapientie ac discretionis: quia separant dona, quæ Deus voluit esse coniuncta. Quod, ut plurimum procedit, teste S. Thoma, ex duabus corruptis radicibus, voluptate scilicet carnis, & superbia vitæ, quæ occultant aliquando ipsam prodigalitatem pallio magnificentie, dum nimios faciunt sumptus in cultu vestium conuiujs, lusijs, recreationibus, alijsq; donarijs nimis magnis, quales fuerunt sumptus Regis Assueri, ut ostenderet diuitia glorie regni sui, ac magnitudinem & iactantiam potentie sue. Quæ etsi videatur magnificentia larua tamen potius est, & species eius; in rei tamen veritate est superbia & iactantia, & laruata sensualitas, aut mundana & diabolica magnificentia, quæ diuitiis vitur ad indulgendum carnis voluptatibus, quemadmodum in filijs prodigis, aut pompis huius mundi, sicut detestandus eius Princeps: qui cum summa prodigalitate, obtulit omnia regna mundi Christo Domino, se cadens in terram ipsum adoraret. Ex quibus adeo deprauatis radicibus, qui fructus prodire posset, nisi duo æque deprauati atque ipsæ sunt: alter fructus est, quod labatur in quædam valde inordinata contra prudentiam & iustitiam, cum acceptione personarum: nam inanis magnificentia ac prodiga, facit Principes expendere & effundere plus, quam possunt; & ea, quæ non expedit, & personis indignis, cum periculo auferendi ea ijs, qui erant promeriti. Imò, ut etiam non satisfaciant ei, quod ex iustitia debent suis domesticis & famulis, dantes prohibitu quibus volent: quod eis aliàs non debent; ut famam & nomen liberatum obrineant. Ex quo alterum magis perniciosum damnum oritur, commutata scilicet prodigalitate in extremum avaritia: nam ex nimis huiusmodi sumptibus rediguntur ad inopiam & necessitatem, quæ immittit cupiditatē, inordinate querendi diuitias, etiam alienas, ut suis necessitatibus subueniant.

§. II. Avaritia Principum Damna.

AVARITIE extremum, teste Sancto Thoma, perniciosius est prodigalitate. nam prodigus in hoc minus malus est, quod non videatur tenere suas diuitias auare; & ex eis benefacit alijs, sicut rationis limites transgrediatur. Auarus autem adeo inordinatum ad pecunias affectum retinet, ut non velit eas expendere

cum alio, etiam quando ad id tenetur: & proicit sese, ac temerè immit-
 tit quocunque potest, vt eam acquirat: deuorans innumera peccata, quæ
 Tractatu secundo posuimus: quibus addo, si *auaritia* etiam iungatur *poten-*
tia, similem eam esse *Mercurio*, quem Plinius rerum omnium *venenum* vo-
 cat, quia omnes corrumpit ac destruit: qui *Mercurius* ex naturali sua incli-
 natione valdè propendet, vt cum *argento* coniungatur, & multò magis cum
auro, quod miro affectu quærit, tenditque ad illud, vbi cunque ex *odore* il-
 lud esse aduertit. Quod si *terra* sit commistum, aut *cupro*, aut *plumbo*: om-
 nia penetrat, ac separat, illud verò ita apprehendit, adeoque fortiter am-
 plectitur, vt non nisi vehementi *ignis* possit ab eo separari: quia eam resolu-
 uens in *fumum*, cogit soluere prædam. Hanc in modum *o auaritia*, quæ ra-
 dix est omnium malorum, & mortalium venenum, si in corde potentium præ-
 dominetur, impellit illos, vt aurum & argentum, aliasque diuitias tanta ve-
 hementia quærant, vt ex ipsius terræ visceribus, & vbi cunque illas inue-
 niant, extrahant, etiam legitimos possessores eis spoliando: nec refugit,
 peccati venenum haurire, modò aurum simul hauriat: quod adeò fortiter
 apprehendit, vt non sit postea in terra, quæ possit ipsum à thesauro sepa-
 rare, in quo totum cor suum positum habet potiùs mille violentias, & astu-
 tias adhibet ad illum conseruandum & augendum, etiam cum iniuria pau-
 perum subditorum, qui vt plurimum solent facilè, & grauiùs opprimi. Et
 propterea dixit Salomon: *p Leo rugiens & versus esuriens, Princeps impius super*
populum pauperem, rugitibus enim & erroribus tanquam leonis; astutijs ve-
 rò & fraudibus tanquam *ursi*, famem suam satiat facultatibus pauperù: quia
 nulla est iustitia, nec potestas, quæ ei resistat. Sed magis adhuc declarauit
 hoc *Isaias* Propheta, dicens, de infelici *Ierusalem*: *q Principes tui infideles, so-*
cii furum, omnes diligunt munera, sequuntur retributiones. Pro pello non iudicant: &
causa vidua non ingreditur ad illos. Infideles eos appellat. eò quòd nec Deo fi-
dem haberent, nec seruarent promissum hominibus factum, nec consuetu-
dines sequerentur, nec implerent præstita suis subditis iuramenta. Dicit esse
socios furum, quia occultè rapiunt aliena, imponètes tributa iniusta, & frau-
ditibus quibusdam ea cooperièdo. Diligebat munera, aperientes hoc deside-
rium litigantibus, vt muneribus ipsos sollicitarent. Sequebantur retributiones
quia occulta cum eis pacta inibant, dantes illis aliquid, vt aliquid ab ipsis ac-
ciperent: aliqua, verbi gratia, officia, non ob ipsorum merita; sed ob nego-
riationem per munera. Nullam rationem ducebant litium viduarum, & pu-
pillorum, eò quòd nullam ab illis talem utilitatem sperarent, atque à di-
uitibus & potentibus. Iuxta sententiam illam Michæe Prophete: r Princeps
postulat, & index in reddendo est. hoc est, Princeps perit quasi ex iustitia: iudex
verò sententia sua id illi attribuit, quamuis iure non debeat, sed eo animo

Cap. 10.
 Vide Acoftiã
 lib. 4. b. 1.
 indic. c. 10.
 L. b. 33. c. 6.
 Auarus
 rex Mercurio
 similis.
 c. 1. Tim. 6.
 16.

p Pro. 28.
 15.
 Leoni &
 urso.
 q 1. 4. 23.

r Mis. 7. 3.
 Regum. &
 iudicium
 collusio.

Isa. 32. 5.

Magnificen-
tia puelis.Amor Dei
et timor ge-
benna aua-
ritiam ex-
pellunt.Mercurij
mira vis.13. Reg. 21. 5.
Auari reges
à carnibus
consumpti.

4. Reg. 9.

17.

13. Reg. 22.
38.

id facit, vt Princeps etiam annuat illi in iis; quæ ipse petiuerit. Id explicat magis phrasis chaldaica, quæ habet, *fac pro me, & retribuam tibi*, fac scilicet in mei gratiam quod peto, & retribuam tibi, faciendo quod à me petieris. Omnia hæc vitia procul esse debent à Principibus Christianis. nam loquens idem Isaias, de iis qui in lege noua essent præfuturi, ait: *non vocabitur ultra is, qui insipiens est Princeps, neque fraudulenti appellabuntur maiores*, his verbis significans, eos futuros valde prudentes, & ab omni fraude & auaritia liberos, quam liberalitate & magnificentia mortificassent ac vicissent. Quæ magnificentia nunquam infidelis est sed semper fidelissima in implendis promissis, quibus aliquid potius ex gratia addit quam debeat debito ex iustitia. Horret furta; laruata, & iniusta tributa, & potius iusta moderatur; potius dona & munera vult largiri, quam accipere; potius viros quarit dignitatibus & officiis dignos; quam officia, quæ aliquibus offerat propter aliqua munera. Et potius gloriatur, quod pupillos ac viduas tueatur & protegat; quam potentes adhibeat in suos stipatores. Præterea, quemadmodum ignis amicitiam & coniunctionem Mercurij cum auro dissoluit, illumque in fumum conuertit: ita inflammatus Dei & bonorum & terrorem amor, euanescente facit fumum cupiditatis diuitiarum, expellendo illam ex corde, ita vt ipsum aurum, & diuitias, quas prius tanquam thesauros conseruabat, fumum iudicet. Quod si hic amor sit remissior, accedet æterni ignis timor, qui illum extimulabit, vt prædam retentam omnino soluat; sibi que complaceat, quod eam distribuatur. Nec tamen securum se existimare debet Princeps si semel vicerit cupiditatem. Quemadmodum enim Mercurij fumus, qui vi ignis exhalabat, cum ad rem aliquam frigidam peruenit, iterum coalescit, & eodem strepitu & propensione quam prius habebat, cadit in terram: (quo nomine Plinius eum æternum sudorem appellat) ita etiam si cor in timore & amore Dei frigeat & concresecat, virescit iterum auaritia, eadem vi ac importunitate qua prius. Denique ita interiorem cupiditatem oportet coercere, vt nulla eius appareant externa signa: aded enim ardentem cupiunt homines Principi suo placere, vt propterea, etiam ipso nihil tale expressè iubente, illi sese præcipitent in grauissima peccata. Quemadmodum euenit impio Regi Achab: qui tot signa turbationis & commotionis internæ, exterius edidit, ed quod Naboth nolisset ipsi vineam suam vendere, vt impia eius vxor Iezabel statim atque tantæ turbationis causam agnouit, vt eum ab ea eriperet, etiamsi nihil ille diceret, curauerit tamen ipsa vt falso testimonio contra Naboth in iudicio prolato, ipse lapidaretur: post eius mortem accepit Achab vineam eius possessionem. Sed non mansit eius cupiditas, & Iezabelis; iniustitia impunita, nam huius *uicines*, in pœnam suæ culpæ, *canes deuorant*; & *x Achab sanguinem*, qui occasionem peccato illi dederat, & fa-

ctum approbauerat, *canes quoque lixerunt*. Et meritò sanè cibus fuerunt canum, qui *canum viscera* in subditum suum habuerant. Vt ex hoc discant potentes; diuinam iustitiam vlisci iniurias pauperibus illatas, quicumque earum fuerint participes. Quare *charitatis viscera* omninò induant, vt neque diuitias nec delicias sibi velint, ex pauperum subditorum expensis, & cum detrimento & iniuria eorum. Sintque memores insignis illius facti Davidis Regis, qui, cum siti premeretur, dixit coram suis ducibus: *y O si quis mihi dar et potum aqua de cisterna, qua est in Bethlehem* (que ciuitas tunc erat ad partè castrorum Philisthijm) Irrumpentes ergo tres fortes duces castra Philistinorum cum periculo vite, hauserunt aquam de cisterna, & attulerunt illam ad David, at ille noluit bibere, sed libauit eam Domino, dicens: propius sit mihi Dominus num sanguinem hominum istorum, qui profecti sunt, & animarum periculū bibam: Quibus verbis, & factò suo ostendit se errasse, quod absque sufficienti causa, periculo illos vitæ exposuisset: quare noluit appetitui & palato suo satisfacere ea re, pro qua subditi sanguinis effundendi periculo se exposuissent; nec tali suo exemplo occasionem præbere, vt alia occasione alij faciant idem, exponentes periculo animas suas, tantum vt ipsi placerent. Et hac ratione S. Rex hoc documentum reliquis Principibus dedit, vt suas cupiditates ac desideria cohibeant. Quòd si contingat ex incuria aut obliuione, internum aliquod tale desiderium prodere, ne admittant aut acceptent eius executionem cum iactura sanguinis, aut læsione conscientie subditorum: sed potiùs dilatare ipsi debent magnificentiam suam regiam, vt pro eis non solum diuitias & thesauros suos, sed etiam, si id opus fuerit, sanguinem & vitam suam exponant, imitantes supremum Regem & pastorem hominum, cuius infinita magnificentia respendit in eo, quòd totum suum sanguinem in eorum commodum & utilitatem effuderit; & carnem propriam in cibum eis quotidie offerat sub panis & vini speciebus, obligans illos hoc tam splendido & magifico conuiuio, vt & ipsi magnifici sint in omnibus, ad ipsius obsequium pertinentibus, de quo dictum est: *y quod sit magnificus in sanctitate*: quia verè magnificentiã ostendit in magnificis & excellentibus suis operibus, sed simul sanctis: de quibus David: *z sanctimonia & magnificentia in sanctificatione eius*, in sanctuario scilicet, quòd erat eius templum. Sed multò amplius eadem sanctimonia & magnificentia præluere debet in *visis* huius Domini templis; & in ijs, quos ipse elegit in capita populi sui: qui meritò fulgere debent in operibus regia magnificentia eorum dignis, quibus subditi gaudeant.

Viscera charitatis, non canum induunt.
y 2. Rego. 23.
1. 17.

Pro subditis sanguinem fundere sine parati.

y Exo. 35. 11

z Psal. 95. 6

Reges sunt visus Dei sempla.